- Autor: Dulist
- 21.10.2026.
- Zanimljivosti

Prije 34 godine započelo oslobođenje Konavala: Legendarni desant na Cavtat slomio obruč oko juga

Poslušaj članak

Ovaj audio zapis generiran je AI tehnologijom

Na današnji dan, u noći s 20. na 21. listopada 1992. godine, započela je povijesna operacija Konavle – ključna i sudbonosna vojna akcija kojom je službeno započelo oslobađanje konavoskog područja nakon jednogodišnje brutalne neprijateljske okupacije.

Nakon što je u listopadu 1991. godine pad Cavtata označio privremeno zaposjedanje Konavala, a Dubrovnik doveden u potpuno okruženje, hrvatski vojni vrh pokrenuo je sveobuhvatnu operaciju oslobađanja juga koja je trajala od travnja do listopada 1992. godine. Iako je sporazumom na britanskom brodu Avenger bilo dogovoreno povlačenje Vojske Jugoslavije do 20. listopada, postojao je opravdan strah da će njihove položaje odmah zamijeniti neprijateljske postrojbe iz Hercegovine. Zbog toga se sredinom listopada krenulo u munjevito planiranje operacije Konavle.

Usprkos iznimno lošim vremenskim uvjetima na moru, akcija je pokrenuta upravo u noći s 20. na 21. listopada nezapamćenim morskim desantom na Cavtat. Pripadnici udarne 1. brigade Zbora narodne garde (ZNG) brodovima su prebačeni u Cavtat. Sama akcija morala je biti izvedena uz maksimalan faktor iznenađenja i brzine jer se sumnjalo da je neprijatelj minirao Zračnu luku Dubrovnik. Prve dvije grupe hrvatskih snaga iskrcale su se bez otpora, no nakon iskrcavanja treće grupe započelo je silovito granatiranje Cavtata. Unatoč neprijateljskoj vatri, hrvatske su snage u rekordnom roku ovladale Cavtatom, Zvekovicom i Obodom, a dijelovi 1. brigade već su istoga dana izbili na granicu Bosne i Hercegovine na Konavoskim brdima, osiguravši ujedno i prostor zračne luke.

Usporedo s probojem u Konavlima, već 22. listopada pokrenuta je i operacija Vlaštica koju je predvodila 4. brigada ZNG-a, čime je neprijatelju onemogućeno premještanje snaga i oslobođen teritorij s kojeg se kontroliralo šire područje Dubrovnika. U Konavle su potom upućene i ostale postrojbe – jedinice specijalne policije, 156. brigada te legendarne domaće snage iz 163. dubrovačke brigade.

U samoj operaciji neprocjenjiv obol dali su i domaći ljudi kroz Borbenu grupu Konavle. Sastavljena od 100 Konavljana koji su prošli dodatnu obuku na Mljetu, ova je postrojba ubačena na Konavoska brda dva dana prije početka same operacije. Njihova je zadaća bila postavljanje zasjeda i sprječavanje prodora neprijateljskih postrojbi iz Crne Gore i BiH, što su uspješno i proveli, a potom nastavili braniti i kontrolirati granicu Konavala.

Pobjedonosnim operacijama na Južnom bojištu oslobođen je čitav prostor koji je godinu dana ranije zauzeo agresor, čime je stvorena sigurnosna širina i omogućen povratak za čak 20 tisuća izbjeglica iz Konavala, Župe, Primorja i Dubrovnika na njihova opustošena ognjišta. Jedini prostor koji je tada, pod posredništvom međunarodne zajednice, stavljen pod kontrolu UN-a bila je Prevlaka, koja se pod punu hrvatsku upravu vratila tek 15. prosinca 2002. godine.